

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez pocztą: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmoni) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 4. października. W pamięć szczęśliwego ocalenia Jego c. k. Apostolskiej Mości wpłynęły w miesiącu wrześniu 1855 do c. k. głównej kasy krajowej na wybudowanie kościoła w Wiedniu, następujące składki: a) mandataryusz w Zazulińcach Hieronim Winnicki złożył 1r., b) c. k. asystent kancelaryi Antoni Goliementowicz 10kr., i c) katecheta głównej szkoły w Złoczowie Dominik Kasprowicz 2r.

Lwów, 28. września. Uchwałą c. k. galicyjskiej organizacyjnej komisji krajowej mianowani są w porozumieniu z c. k. krakowskimi prezydentami krajowymi kancelistami przy mieszanych urzędach powiatowych w krakowskim okręgu administracyjnym: Protokolista obwodowy Jan Reif do Jasła, obwodowy konficyent rachunkowy Antoni Gruber do Pilzna i Franciszek Zimmermann do Niska, kancelista obwodowy Jan Wellz do Łańcuta, Alexander Kawski do Mogiły, kancelista z policji Tomasz Popławski do Mogiły, protokolista sądowy Tomasz Muszyński do Liszek, kancelista obwodowy Leon Bierzyński do Chrzanowa, węgmaister Antoni Roth do Fryszłaku, kancelista obwodowy Wincenty Teleśnicki do Starego Sącza, akcesista gubernialny Gustaw Emil Weigel do Krzeszowic, były kancelista komisji gubernialnej Leonard Nowakowski do Jaworzna, c. k. podporucznik Józef Soltissek do Białej, archywiata Kazimir Majewski do Podgórze, adjunkt komisaryatu dystryktowego Ignacy Raab do Wieliczki, aktuariusz magistratualny Marcin Janotta do Kent; kanceliści magistratualni Ambroży Gadziński do Wojnicza, Józef Łowczyński do Jedrychowa, Bazyl Rozejowski do Biecza, Ignacy Grabowski do Muszyny w Krynicy, Paweł Włodzikiewicz do Nowotargu, kontrolor kasy miejskiej Tomasz Kłodziński do Kent, magistratualny rewizor policyjny Ludwik Schneider do Krosna, kancelista magistratualny August Köy do Białej, kasyer miejski Stanisław Łaski do Jasła, kancelista magistratualny Jan Schneider do Oświęcimy, Juliusz Koralewski do Jedrychowa, Jan Kott do Podgórze, Franciszek Pawlik do Myślenic, Franciszek Seuchter do Gorlic, Marcin Kaczorowski do Łańcuta, mandataryusz Karol Watzelwek do Dobczyc, kancelista magistratualny Michał Witkowski do Wadowic, mandataryusz Stanisław Grzędzielski do Pilzna, kasyer miejski Władysław Marynowski do Ropczyc; mandataryusze Franciszek Pragłowski do Brzeska, Teodor Ganszer do Żabna, Jan Miączynski do Pilzna, Ignacy Hołubowicz do Czarnego Dunajcu, Karol Germaun do Dobczyc, Wincenty Ossoliński do Wojnicza, Maxymilian Hubicki do Slemienia, Stanisław Wilczek do Gorlic, Józef Czyżowski do Miłówki, Adolf Meindel do Żywca, Konstanty Terlecki do Dembicy, Józef Süssel do Jordanowa, Jan Praszil do Limanowa, Teofil Gołębiowski do Zmigroda, Alojzy Smolarski do Limanowa, Władysław Minnicki do Tyczyna, Wacław Baczyński do Dąbrowy, Alfred Praszil do Krosna, Ferdynand Werner do Sokołowa; aktuariusz dominikalny Julian Bastawiecki do Dąbrowy; mandataryusze Erazm Bojarski do Łańcuta i Franciszek Cichomski do Tyczyna; kasyer miejski Michał Zelazowski do Wojnicza; mandataryusze Franciszek Łyczko do Mielca, Karol Walenta do Tuchowa, Wawrzyniec Chorośnikiewicz do Slemienia, Walenty Kwiatkowski do Kolbuszowa, Józef Macharski do Zassowa, Franciszek Niedzielski do Makowa, Jan Długosz do Gorlic, Jan Kowalski do Ciężkowic, Maxymilian Wagner do Mielca, Jędrzej Korpalski do Tymbarku, Józef Machonik do Sokołowa, Michał Mołęcki do Kolbuszowa, Józef Będaszewski do Zassowa, Albert Nunberg do Bochni, Ludwik Skórski do Muszyny, Jan Dudzikowski do Myślenic, Alexander Otto do Zmigroda, Stanisław Garlicki do Ciężkowic, Leon Kamiński do Głogowa, Józef Antecki do Skawiny, Karol Madejewski do Ulanowa, Franciszek Watzka do Przeworska, Ignacy Truszkowski do Nowotargu, Józef Dobrowolski do Kolbuszowa, Ignacy Nowak do Niepołomic, były c. k. nadporucznik Karol Nossek do Bochni; kanceliści magistratualni Józef Komalski do

Krościenka, Michał Domaradzki do Limanowa, Wiktor Zdański do Chrzanowa, Franciszek Rubinek do Żywca, Wojciech Ujwary do Oświęcimy, Antoni Albiński do Chrzanowa, Jan Nawrocki do Przeworska, manipulanci kasowi Ferdynand Windika do Tuchowa, rewizor policyjny Alexander Kroll do Głogowa, Jędrzej Piotrowski do Przeworska, Jakób Augustowski do Dembicy; kanceliści magistratualni Roman Przybyłko do Brzostka, Jan Kapusiński do Gorlic; dyurnista Józef Grzybowski do Myślenic; praktykanci kancelaryjni Józef Baniakowski do Miłówki; praktykanci przy urzędzie obwodowym Karol Uzmanu do Rozwadowa, Jan Fafara do Jasła, Karol Filipowicz do Liszek, Felicyan Frączek do Grybowa, Alexander Miejski do Starego Sącza, Alexander Kwiatkowski do Pilzna; kanceliści magistratualni Jan Chlebowski do Kent, Jan Zaydel do Jasła, Jędrzej Dziubandowski do Chrzanowa; mandataryusz Antoni Deissenberg do Dąbrowy; expedyent pocztowy Jerzy Hochleitner do Wieliczki, aktuariusz u justycyaryusza Henryk Barthelmus do Kalwaryi; aktuariusze urzędu zwierzchniczego Leopold Berko do Skawiny; mandataryusze Karol Ring do Żywca, Wojciech Kaszycki do Leżajska, Michał Bielecki do Dąbrowy, Antoni Weiss do Kolbuszowa, Karol Błazewski do Wiśnicza, Stefan Dołycki do Biecza, zarządca szpitalu miejskiego Franciszek Stehr do Nowotargu; akcesista magistratualny Franciszek Glista i Marcin Kepiński do Bochni; kancelista magistratualny Marcin Udziela do Starego Sącza, Felix Filipowicz do Gorlic; akcesisci przy kamerze miejskiej Kazimirz Plebańczyk do Niepołomic; kasyer miejski Józef Bodnar do Strzyżowa; praktykanci kancelaryjni Sebestyan Sowiński do Wojnicza; kontrolor kasy miejskiej Kornel Chwalibóg do Dąbrowy; aktuariusz magistratualny Szymon Baran do Ropczyc; kancelista magistratualny Karol Trzeszkowski do Wadowic; substytuowany asesor magistratualny Karol Sozański do Leżajska, kancelista magistratualny Ludwik Litwa do Myślenic, miejski rewizor policyjny Adam Czajkowski do Dukli; aktuariusze u justycyaryusza Stanisław Szumrański do Myślenic, Karol Dąbrowski Tarnobrzega, Felix Wnorowski do Wiśnicza; mandataryusze Ambroży Ustyanowski do Biecza, Adam Remer do Kalwaryi; aktuariusz dominikalny Leonard Smolarski do Makowa; mandataryusze Alexander Wannicki do Rozwadowa, Bartłomiej Mikus do Czarnego Dunajcu, Jan Pomianowski do Wojnicza, Sylwery Pietraszkiewicz do Krosna; aktuariusze dominikalni Wiktor Hreczański do Niska, Józef Jabłoński do Strzyżowa, Antoni Doregowski do Tymbarku, Józef Praczyński do Krosna, mandataryusz Alexander Hański do Brzostka; dyurniści Władysław Bieliński do Frysztaka; aktuariusz urzędu zwierzchniczego Jakób Wolski do Białej; mandataryusze Ignacy Zabierzewski do Zabna, Jan Rogowski do Tarnobrzega; aktuariusz dominikalny Jan Orszulski do Przeworska; mandataryusze Onufry Röhrich do Rozwadowa, Józef Paszkowski do Limanowa, Maxymilian Woroniecki do Mielca; aktuariusz dominikalny Teodor Jędrzejewski do Radłowa; mandataryusz Gabryel Mühlrad do Ropczyc; strażnik policyjny Ignacy Hołyński do Brzeska; nadstrażnik finansowy Michał Paszyński do Pilzna; furer Franciszek Suchy do Rozwadowa; expedytor pocztowy Jakób Szczupaczyński do Grybowa; aktuariusz dominikalny Maciej Ullmann do Leżajska; wachmistrz Rudolf Schwarzer do Przeworska; furer Karol Elen-Steinfels do Krosna; wachmistrz Józef Friedrich do Nowotargu; pisarz z korpusu żandarmeryi Józef Laupal do Krościenka; feldwebel Ferdynand Dzida do Dukli; dyurniści Karol Krauss do Zassowa, Wincenty Zieliński do Bochni; aktuariusz dominikalny Karol Satzke do Jordanowa; dyurnista Ludwik Pawłowski do Jasła; aktuariusz u justycyaryusza Jan Babel do Wadowic; dyurnista Franciszek Nowak do Wiśnicza; aktuariusz dominikalny Leon Zajaczkowski do Strzyżowa; cywilny strażnik policyjny Karol Ignacy Szczerbiński do Żywca; aktuariusz dominikalny Józef Witschel do Niska; furer Eugeniusz Neusser do Radłowa; dyurnista Kazimirz Ślusarczyk do Wieliczki; adjunkci dystryktowi Paweł Szufinowicz do Krzeszowic, Henryk Szugt do Ulanowa i Józef Służewski do Rozwadowa; praktykanci kancelaryjni przy urzędzie obwodowym Jan Kwapil do Starego Sącza, Paweł Burzyński do Jaworzna i kancelista magistratualny Konstanty Skibiński do Wieliczki.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Rząd rosyjski dozwała wywóz zboża z portów azowskich.)

Wiedeń, 5. października. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem dd. Ischl 27. września b. r. maga-

zynierowi w Bochni *Antoniemu Prokopowiczowi* w uznaniu długoletniej i wiernej jego posługi nadać tytuł c. k. radcy górniczego z uwolnieniem od tacy.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze:

Wczoraj donosiliśmy, że rządy Anglii i Francji przyzwoliły za staraniem ces. austriackiego gabinetu zasadę wolnego handlu zbożem na morzu azowskim w ogóle tak dla austriackich, jakoteż dla okrętów państw neutralnych, i podaliśmy do wiadomości nakazane stanem wojennym warunki, pod którymi mocarstwa sprzymierzone handel ten przyzwoliły.

Dziś możemy donieść, że ces. ros. rząd powodowany ludzkością dał także ze swojej strony pozwolenie w wspomnianym wczoraj przypadku Tryestyńskiego domu handlowego, co obudza nadzieję, że skłoni się rozciągnąć przepisy potrzebne dla uwolnienia handlu zbożowego na morzu azowskim także na austriackie i neutralne okręta w ogóle.

Anglia.

(Pocztą londyńska. — Nowiny dworu. — Podwyższenie dyskonta w banku. — Niespokojność wychodźców francuskich w Jersey. — Pogrozka przewodźcom rewolucyjnym.)

Londyn, 4. października. Jego królewicza Mość księżę Fryderyk Wilhelm Pruski wyjechał z Balmoral dnia 1. b. m. Królowa zabawi jeszcze do 17. b. m. na zamku Balmoral. — Earl Granville odjechał wczoraj z Londynu do Paryża. — Dyrektorowie banku podwyższyli dziś znowu dyskonto z 5 na 5½ od sta.

— Między najwyższą władzą królewską na wyspie Jersey, to jest jeneralnym gubernatorem Sir Love i władzami miejscowymi, które składem swym i czynnością urzędową różnią się wielce od angielskich, istnieje od kilku tygodni już szczególniejsze nieporozumienie w sprawie wychodźców francuskich. Gubernator chciał położyć tamę występującej coraz śmielej propagandzie socjalistów francuskich, i skazał przed kilku tygodniami jednego z wychodźców francuskich imieniem Durell, którego przydybano przy sprzedaży pamfletu ubliżającego Cesarzowej Eugenii, na wygnanie z kraju, odwołując się przytem na dawną od roku 1794 istniejącą ustawę, która mu nadaje prawo do tego. Władze miejscowe zaś były po większej części przeciwnego zdania, i doradzono wspomnianemu wychodźcy, by obrał sobie zręcznego adwokata, i wytoczył gubernatorowi proces w tamtejszym trybunale, w którym zaprzeczone zostało istnienie takiej ustawy, a tem samem i prawo gubernatora do wydawania podobnych wyroków. W istocie też znalazła się ta ustawa tylko w odpisie w archiwum gubernatora, a oryginał zaś nie ma ani śladu. Narady i śledztwo w tej mierze są jeszcze w zawieszeniu.

— Dziennik angielski *Post* oświadcza panom Ledru Rollin, Koszutowi i Mazziniemu, z których podpisami wyszła odezwa do ludów Europy w jednym z dzienników belgijskich, że rząd angielski będzie się widzieć zmuszonym kazać ich zabrać na okręta i wysłać do Ameryki.

Francya.

(Pocztą paryjska. — Zgromadzenie pożegnalne członków komisji wystawy. — Zamknięcie wystawy zapowiedziane. — Pan Olozaga na audyencji z pożegnaniem u Cesarza. — Powrót p. Walewskiego z Brukseli. — Część armii północnej załoga w Paryżu. — Bulwar sebastopolski. — Bank zakupuje złoto.)

Paryż, 4. października. *Monitor* donosi: Jego Cesarzewska Mość księżę Napoleon przyjmował wczoraj w Palais-Royal komisję, która się zajmuje urządzeniem uczty przy zamknięciu wystawy przemysłowej. Jego Cesarzew. Mość wyraził życzenie, ażeby miasto uczty dano wieczór mniej kosztowny, a przewyżkę subskrypcji żeby rozdano między ubogich. Członkowie komisji oświadczyli, że tem chętniej przystają na życzenie księcia, zwłaszcza że są przekonani, iż wszyscy subskrybenci z radością przystąpią do dobrego dzieła. Pan Emil Pereire ofiarował do dyspozycji komisji uczty hotel Luwru właśnie ukończony, który przeto inaugurowany będzie w świetny sposób, będzie bowiem po raz pierwszy widownią festynu międzynarodowego na cześć powszechnej pracy, a poświęcony będzie dobroczynnością.

Na propozycję księcia Napoleona, prezydenta komisji cesarskiej, zamknięta będzie powszechna wystawa przemysłowa dnia 15. listopada. Tego samego dnia rozdawane będą między expozytorów nagrody przyznane w sędzie przysięgłych. Ich Mość Cesarstwo będą obecni na tej uroczystości. Jego Mość Cesarz osobiście rozdawać będzie nagrody. Wszyscy expozytorowie francuscy i zagraniczni będą zaproszeni. Przygotowania do tej uroczystości zaczną się już 1. listopada.

Pan Olozaga, ambasador hiszpański przy dworze francuskim, miał dziś audyencję pożegnawczą u Cesarza. Luboć dla słabości odroczył jeszcze swój wyjazd do Madrytu, udał się jednak do Tuileryów, ponieważ mu wyznaczono dzień dzisiejszy na audyencję.

— Minister spraw zagranicznych po dwudniowej wycieczce wrócił z Brukseli. Wyjeżdżał w osobistym prywatnym interesie, i nie zbliżał się do dworu, ani z ministeryum nie konferował.

Wkrótce ma tu przybyć jedna dywizja armii północnej i stanąć załogą częścią w Paryżu, częścią w okolicy przyległej.

Odtąd nazywać się będzie długa ulica przerzynająca Bulwer Strasburski Bulwarem Sebastopolskim, a to z rozkazu Cesarza w pamięć zdobycia Sebastopola.

— Bank francuski kazał zakupić w Londynie za pośrednictwem Rothschilda za 50 milionów złota na własny rachunek. Te 50 milionów mają być przeznaczone na pokrycie niedoboru, jaki miał bank od ostatniego rachunku miesięcznego w zapasie gotówki. Bank kazał zakupić w tym roku znaczne sumy za granicą.

Szwajcarya.

(Sektarstwo wzmaga się w Szwajcaryi. — Układy z Ameryką względem deportacji.)

Berna, 2. października. Do najwięcej uwagi godnych zjawisk religijnych w federacyjnym mieście Bernie należy to, że sekta Irwingianów wystawiła tu kaplicę. Sektarstwo wzmaga się tu coraz więcej, a rada gminy, złożona w liczbie przeważającej z pietystów i uwiedziona zabiegami stronnictwa przygotowującego odłączenie od kościoła krajowego, przedsiębierze dziwne środki, i szczególnie co do naszych szkół miejskich zbacza zupełnie z należytej drogi. — Zgromadzenie federacyjne zbierze się w grudniu. — Wielka rada w Luzernie poleciła radzie rządowej rozpoznać kwestyę, czyli kara deportacji może być zaprowadzona. Rząd wezwał przeto szwajcarską radę federacyjną, ażeby w przedmiocie tym weszła w korespondencję z rządami północnej Ameryki, Francji i Anglii, i zapytała je, czyli i pod jakimi warunkami zgodziłyby się na przyjęcie szwajcarskich zbrodniarzy na kolonie swoje.

Włochy.

(Stan zdrowia Króla polepsza się. — Siostry miłosierdzia do Krymu. — Telegraf podmorski do Afryki. — Bezszykuteczne wicherzenia partii rewolucyjnej.)

O stanie zdrowia Jego Mości Króla Sardynii pisze *Gazzetta Piemontese* z dnia 3. b. m.

„Jego Mość Król nie ma już od 30 godzin gorączki. Doznaje tylko boleści w członkach, zwykle skutki przebytej choroby, które same lub za pomocą sztuki ustępują.“

Dziennik ten nie będzie już przeto umieszczać dalszych doniesień urzędowych.

— W tych dniach uda się znowu dwanaście Sióstr miłosierdzia dla pielęgnowania chorych do Krymu; czterdzieści udało się już pierw z Piemontu, a z Francji 140, z których 10 umarło.

— Z Cagliari donoszą, że zapuszczanie liny telegrafu mającego łączyć Europę z Afryką zaczęło się już dnia 26. z. m.; okręt, z którego lina ma być zapuszczona, był d. 27go o 21 mil od wybrzeża oddalony, a czynność ta odbywała się bez przeszkody.

Litogr. koresp. austr. pisze:

W Palermie puszczone w obieg odezwę stronnictwa anarchicznego, datowaną z d. 20. września r. b., a radykalne dzienniki piemonckie dalej ją rozszerzyły. Zdaje się, że ta manifestacja wyszła także z centralnego ogniska zabiegów rewolucyjnych; obelgi miotane w niej na rząd prawowity, przesada i excentryczność w wyrazach, podniecanie gwałtownych i nienawistnych namiętności, nadętość wyrazów, wszystko to jest znamieniem źródła, z którego podobne podżegania już często wychodziły. Jeżeli potąd były bezskuteczne, zostaną zapewne i na przyszłość. Bo mimo znacznego sporu, jaki zachodzi obecnie między niektórymi członkami rodziny państw europejskich, są jednak wielkie, ważne i wszystkim wspólne interesa, których żaden z nich nie zapoznaje, a do nich należy także zasada, że fakeya, która nie uznaje żadnej podstawy porządku społecznego, stoi w nieprzyjaznej sprzeczności z wszystkimi ustalonemi rządami, a rządy luboć rozdwojone w kwestyach pojedynczych, mają obowiązek, i jest w ich wzajemnym interesie walczyć stanowczo przeciw wicherzom nieprzyjaciół społeczeństwa.

Niemce.

(Obostrzenie na emigrantów z Polski.)

Berlin, 10. października. Względem pobytu emigrantów z Polski w dystryktach pogranicznych zaostrzono dawniejsze przepisy. Minowicie nie wolno emigrantom zmieniać wyznaczonego miejsca pobytu bez wyższego pozwolenia. Jeżeliby który z emigrantów polskich zmienił siedzibę bez pozwolenia, należy go natychmiast odstawić, zkąd wyszedł. Jeżeli zaś utajeniem swego pobytu stara się uniknąć dalszej kontroli, rozesać się mają za nim listy gończe, a po ujęciu wydalić go z kraju, lub wydać mocarstwu, do którego należy. Przepisy te wydano z rozkazu wyższego prezydenta wszystkim landratom i innym policyjnym władzom tych obwodów, w których emigrantom przebywać pozwolono.

Grecya.

Według wiadomości z Aten miał i minister angielski otrzymać instrukcję rządu swego względem sprawy ministra Kalergis. Treść tej instrukcji wprawdzie wiadomą nie jest, ale dziennik *Fama* z 27. września zapewnia, że Kalergis nie ustąpi z gabinetu.

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopola nie zapowiadają pokoju. — Szczegóły po wkroczeniu do Sebastopola.)

Wiadomości z **Konstantynopola** na Tryest sięgają do 24. z. m. i donoszą podług *Gazety Tryestyńskiej*, że na teraz niemyśla tam wcale o zawieszeniu wojny. W Bułgarii mają być przygotowane leze zimowe dla angielsko-tureckiego kontyngensu. Z Francji nadchodzą ciągle transporta i posiłki, które wyprawiają do Krymu, a Omer Basza ściąga pod Czefketil 50.000 ludzi. Powoli zaczynają sprzymierzeni gospodarować w zdobytej części Sebastopola, i śledzą ztamtąd bacznie wszelkie poruszenia Rosyan, którzy zdają się zajmować gorliwie obwarowaniem północnej części, ale fortyfikacyom tym nieprzyznaje nikt ważności strategicznej. Forty Alexandra i Mikołaja dostały się prawie nienaruszone w ręce sprzymierzonych; tylko fort Pawła przedstawia kupę gruzów, a w pobliżu ich pozostało kilkaset ranionych żołnierzy rosyjskich, którzy po najwię-

kszej części już pomarli. Anglicy znaleźli tam prawie 200 jeszcze przy życiu. Znajdujące się na wybrzeżu koszary sebastopolskie są jeszcze w dość dobrym stanie i ustręczają sprzymierzonym pozostałe schronienie. Miasto ucierpiało także mocno; ale wiele domów pozostało nienaruszonych. Wszędzie widać ślady największego nieładu. W niektórych pomieszkaniach znaleziono nakryte stoły, a w etazerkach srebrne i szklane sprzęty, które w pośpiechu zostawiono. Żaden język ludzki niebyłby w stanie opisać tego natłoku i zgietku, jaki w dniach 9. i 10. września panował w ulicach Sebastopola. Między innymi można było widzieć także sceny prawdziwie karnawałowe. Z jakiegoś szynku wypadło ze dwadzieścia pijanych w sukniach kobiecych i zabawiło pospólstwo śmiesznymi tańcami. Wszystkie kapelusze kobiece, które znaleziono, były różowe. Jenerał Pelissier położył jednak koniec tym promenadom, porozstawiając straż w ulicach. Na dniu 11. września pogaszono już wszystkie pożary. Zabrano się do czyszczenia ulic i wzniesiono most dla połączenia Karabelny z miastem.

Z teatru wojny.

Doniesienia z morza bałtyckiego.

(Bombardowanie twierdz pod Rygą.)

Ryga, 28. września. Wczoraj o god. 6. zrana obudził nas huk dział. W nocy zbliżyło się ośm okrętów angielskich, cztery okręta liniowe, jedna fregata, dwie korwety i jeden bryg do portu naszego, i zaraz ze świtem otworzyły bombardowanie na baterie ujścia Dzwiny, które trwało godzinę. Potem odplynęły okręta w kierunku zachodnim i stanęły naprzeciw kolonii Bullen, z kąd bombardowały przez półtorej godziny, a osłonięta bateria pod Bullen odpowiadała na ich ogień. O god. 9. odplynęły obce okręta w kierunku północno-wschodnim. Baterie pod Dünamünde są mało, zaś baterie pod Bullen znacznie uszkodzone.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Depesza księcia Górczakowa z 3. października. — Depesza księcia Górczakowa z 25. września. — Poczta krymska. — Sprawy potoczne. — Stan rzeczy obecny w Krymie i domysły nadal.)

Czytamy w *Gazecie Warszawskiej*: Jenerał-adjutant książę Górczakow donosi pod dniem 3. października o god. 3. po południu: Wczoraj nieprzyjacieli spuściwszy się z wzgórz Bajdarskich, doszedł do wsi Kolkusa, Adym-Czokrak i Karłu, lecz w nocy, rozłożywszy ogień cofnął się. Przednia straż nasza usunęła się wczoraj za Belbek, lecz dziś forpoczty zajęły dawne miejsca. Przeciw północnej stronie Sebastopola nieprzyjacieli nie szczególnego nieprzedsiębrał. — Ogień jego zwykły.

— W depeszy telegraficznej z d. 25. września, 3. god. po południu donosi książę Górczakow następujące szczegóły: Po odparciu forpoczty Kozaków ze wzgórz, które oddziela dolinę Baidar od lewego skrzydła naszych pozycji i od doliny wyższego Belbeku, pracuje nieprzyjacieli nad budową gościńca po tej stronie pochyłości. Równocześnie wznosi szańce i reduty na wzgórzach. Pod Eupatoryą wysadził na ląd blisko 30.000 ludzi. Kilka moździerzy daje ciągle ognia na część północną. Odpowiadamy nań w równy sposób. Straty są nieznaczne.

— Z fortów północnych bombardują jeszcze miasto, dnia 22. był ogień bardzo gwałtowny, sprzymierzeni odpowiadali silnie; 5000 żołnierzy francuskich przechodziło przez Konstantynopol w drodze do Krymu. Nowa brygada oczekiwana z Marsylii. Kawaleria angielska przezimuje w Skutarach. Załogę francuską w Sebastopolu wzmacniają. Jenerał Mac-Mahon otrzymał komendę korpusu rezerwowego. Bogatą zdobycz zabraną w Sebastopolu i w wilach złożono w Kamieszy.

— W dzienniku *Constitutionnel* czytamy następujący artykuł: Jeszcze niema miesiąca, jak sztandary sprzymierzonych powiewają na murach Sebastopola, a już zaczynają wszyscy poznawać niezmiernie korzyści tego zwycięstwa. Niechcemy układać żadnych planów kampanii! Jeżeli bowiem są prawdziwe, dowiaduje się o nich nieprzyjacieli przedwcześnie; jeżeli zaś fałszywe, obalamują publiczność. Zresztą odgrywają nieprzewidziane wypadki tak wielką rolę w wojnie, że tylko szalenie mógłby je naprzód obliczać.

Wszakże niezapuszczając się nawet w tajemnice strategiczne, można ze znanych już dotąd wypadków wyprowadzać na śmiało ten wniosek, że mocarstwa zachodnie mają zamiar prowadzić dalej z największą sprężystością działania wojenne, dopokąd zdobycie Krymu nieuwieńczy świetną sławą ich oręza. Oblężenie zostało ukończone, ale kampania zaczyna się i to pod najszcześniejszą wróżbą i przy najpomyślniejszych warunkach.

Przez długi czas wynagradzała waleczność wojsk angielskich i francuskich to, co zbywało w liczbie. Wyprawę do Oryentu rozpoczęto małą armią. Teraz ma się rzecz inaczej. Ciągłe przybywanie do Konstantynopola posiłki po części z Francji po części z Anglii; ztamtąd udają się do Krymu, gdzie w szeregach armii zastępują tych, którzy albo polegli zaszczytną śmiercią na polu bitwy, albo dla ran zmuszeni są powracać do ojczyzny.

Wojska tureckie, które miały opuścić wybrzeże europejskie i odplynąć do Azji, pozostają w Eupatoryi, by brać udział w dalszej kampanii. Korpus piemoncki oczekuje pomnożenia i nowy transport wojska, który wkrótce odplynie z Genuy do Oryentu podwyższy stan tego kontyngensu na 25.000 ludzi. Nakoniec zdaje się być wielce podobnem do prawdy, że Kortezy potwierdzą traktat, który rząd hiszpański zawarł z mocarstwami zachodnimi, i że żołnierz hiszpański będzie wkrótce walczył w Krymie obok żołnierzy Anglii, Fran-

cyi i Piemontu. Czynny stan kontyngensu hiszpańskiego będzie wynosić bez wątpienia do 30.000 ludzi.

Tym sposobem będzie armia sprzymierzona liczyć w Krymie pod koniec października 250.000 ludzi; 250.000 dobrze uzbrojonych, dobrze odzianych, dobrze żywionych i w walce wypróbowanych wojowników. Bez wątpienia nie są jeszcze pokonane wszelkie trudności, jakie mogą stać na przeszkodzie zdobyciu Krymu. Ale cóż znaczą przeszkody przyszłej kampanii w porównaniu z trudnościami ukończonego właśnie oblężenia, i czyż długo zdoła Krym stawić opór zdobywcom Sebastopola?

Dotychczas musiała zarówno oblegająca jak i obleżona armia pokonywać dwojakie niebezpieczeństwo i wypełniać dwojakie zadanie. Musiała równocześnie atakować i bronić się, pracować nad oblężeniem i zaślaniać się w obozie; stała pośród ognia zastójnej murami strasznej załogi i ochronionej stromemi skalami armii. Czyż teraz, gdy może wykonywać swobodniejsze poruszenia i walczyć będzie tylko z ludźmi, niestanie się jej oręż podwójnie silniejszym?

Zdobycie Sebastopola zmieniło całkiem stan rzeczy w Krymie. Armia sprzymierzona zyskała więcej miejsca i swobody do działań wojennych, rosyjska zaś straciła najpewniejszy i najsilniejszy punkt oparcia, a z nim znaczne zapasy materiałów wojennych, które służyły im przeciw armii sprzymierzonej, a które teraz będą przeciw nim użyte.

Bez wątpienia bowiem użyją zdobywcy Sebastopola znalezionych w tak znacznej ilości dział, zapasów prochu i kul w arsenalach zdobytej twierdzy przeciw wojskom księcia Górczakowa.

Czyż armia rosyjska zdoła wytrzymać walkę połączoną teraz z tylu trudnościami i niebezpieczeństwami dla niej? Czy pozostanie w polu, by walczyć o każdą piędź ziemi i zmuszać tym sposobem armię sprzymierzoną, by zdobycie Krymu opłaciła nowymi ofiarami i zwycięstwami? Czy też będzie wolała zastosować się do konieczności i cofnąć się do Perekopu? W tej chwili jest ona tak dalece izolowana, że przypuszczenie to bardzo jest podobne do prawdy. Ale cokolwiek przedsięwzięcie książę Górczakow, Krym jest już stracony dla Rosji. Opór armii rosyjskiej może opóźnić zdobycie, ale nie zdoła mu przeszkodzić. Od chwili, jak sprzymierzona armia weszła do Sebastopola, stało się już niewątpliwem zdobycie Krymu.

Upadek Sebastopola pociągnie za sobą jeszcze inny również bezpośredni skutek, mianowicie dozwoli flocie angielskiej i francuskiej działać swobodnie na czarnym morzu. Floty te niepozostaną pewno nieczynne. Będą mogły działać zarówno przeciw Perekopowi jak i na morzu azowskiem i jednym słowem, kiedy niepotrzeba już niszczyć żadnego okrętu w zatoce sebastopolskiej, uzupełnić teraz zniszczenie wszystkich zakładów, jakie Rosya posiada na tych wodach

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 6. października. Słychać, że dywizya Chasseloupe z obozu pod Helfaut ma być wysłana do Krymu.

Marsylia, 6. października. Paropływ „Thabor“ zawiął dziś do tutejszego portu. Opuścił Konstantynopol dnia 27. września i przywozi wiadomości z Krymu z dnia 25go.

Turyn, 28. września. Król Wiktor Emanuel wyzdrowiał już zupełnie. Minister wojny przedłożył Królowi projekt względem utworzenia orderu kawalerskiego, przeznaczonego wyłącznie dla wojskowych. Słychać, że zaraz po potwierdzeniu statutów Król nada wielki krzyż nowego orderu jenerałowi La Marmora, marszałkowi Pelissier i jenerałowi Simpson.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 9. października. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 200 wołów, których w 7 stadach po 20 do 43 sztuk z Szczerca, Rozdołu i Dawidowa na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 132 sztuk na potrzeb miasta, i płacono za sztukę, którą szacowano na 13¹/₂ kamieni mięsa i 1¹/₄ kam. łoju, 181r.15k., wół zaś mogący ważyć 16¹/₂ kamieni mięsa i 2 kamienie łoju, kosztował 215r. w. w.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 3. października. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu wynosił w ogóle 541 sztuk; mianowicie przypędzili: Bernard Herliczka z Prossnitz 20, Lejzer Fichmann z Żurawna 26, Majer Allerhand z Żydaczowa 45, Abraham Klausenstock z Liska 61, Berl Immerglück z Turad 33, Juda Hornstein z Żydaczowa 26, Dawid Pflanzler z Osieka 43 sztuk, Leib Krämer z Radomyśla 22 sztuk, Chaim Faber z Limanowa 24, Samuel Rössler z Dombrowy 31, Majer Klein z Lutowisk 106, Szuel Schwarzküchel z Gorlic 24, w mniejszych partyach 70 sztuk. W drodze sprzedali: Berl Immerglück w Boberku 134 sztuk do Prus; na tej samej stacyi sprzedał Abraham Pflanzler 82 sztuk, a w mniejszych partyach zakupiono 80 sztuk. W Neutitschein sprzedał Leiser Brüll z Żurawna 130 sztuk; w Lipniku sprzedali Józef Reiss 101 sztuk i Lipa Gold 96 sztuk obadwa z Żurawna, sprzedano też w Lipnikach 38 sztuk w mniejszych partyach. Hersz Allerhand popędził 90 sztuk niesprzedanych prosto do Wiednia. Na szpicu sprzedano 16 sztuk. Spęd owiec wynosił 785 sztuk. Na targu wiedeńskim był znaczny spęd bydła, liczono 2700 sztuk. Cena spadła na 24 do 26 zlr. od cetnara. Na przyszły tydzień spodziewają się przeszło 1400 wołów z Galicyi.

